

OPENBAAR

Besluitenlijst Oordeelvormende vergadering van 22 oktober 2024
Aanvang: 19.30 uur

Aanwezig:	Voorzitter: Mevrouw Rensink-Althof
	De leden: Onderdeel 1: de heren Assink, Logmans, Walter, Ebbers, Weevers, Koskamp en Hollema. Onderdeel 2: de heren Polman, Logmans, Walter, Ebbers, Bauhuis, Elferink en Van der Graaff. Onderdeel 3: de heren Polman, Logmans, Walter, Ebbers, Bauhuis, Koskamp en Van der Graaff.
	Namens het college: Wethouders Kok, Te Lindert en Groters en burgemeester Stapelkamp
	Griffier: mevrouw Smit

Voorstel tot vaststellen van de programmabegroting 2025, de Meerjarenraming 2026-2028, het investeringsprogramma 2025 en de eerste begrotingswijziging 2025.	
Onderdeel 1: Programma 1 Ruimte van de Programmabegroting 2025 en eerste begrotingswijziging 2025 enz.	
Eerste termijn. <u>De heer Assink:</u> 2025 zal vooral in het teken staan van het huisvesten van mensen in de breedste zin van het woord. We hebben al enige jaren de verplichting om statushouders een woning aan te bieden. Sinds de oorlog in de Oekraïne wordt in toenemende mate woningen gevraagd voor passende huisvesting. Daar hebben we als gemeente al een slag in gemaakt. Maar er zal meer van ons worden gevraagd. Ook het asielvraagstuk komt na jaren weer aan de orde. In 2025 zal hier een grote stap worden gezet. Het is de moeite waard om te kijken naar woonvormen die flexibel zijn en al naar gelang vraag en tijd ingezet kunnen worden voor andere doelgroepen. Op welke termijn verwacht het college dat er duidelijkheid komt over locaties en welke vorm van bouwen wordt gekozen? Is er door het COA tijdsdruk gezet? Starters tot senioren zoeken naarstig naar een woning in Aalten. Voor Bredevoort zijn alle ogen gericht op het project rondom de sportvelden. In Dinxperlo naar de Wegwijzer, maar vooral het Beggelder. In Aalten zijn ons diverse optionele locaties in een vertrouwelijke bijeenkomst voorgeschoteld. Ruim 15 locaties, variërend van enkele woningen tot 10-tallen appartementen. Er wordt van onze inwoners veel geduld gevraagd. Waar een inwoner denkt dat het met een jaar toch geregeld moet kunnen zijn, is de harde werkelijkheid dat 3 of 4 jaar doorlooptijd meer de praktijk is. Wellicht kan hierover een keer een artikel in Aalten Actueel geschreven worden. Om wat begrip te wekken bij onze inwoners over de lange doorlooptijd. Ziet het college, eventueel in overleg met de provincie, mogelijkheden om de langdurige processen te versnellen? Meer tegelijk en soms wat risico nemend. Is het een idee om met natuur en milieu in gesprek te gaan en op voorhand al afspraken te maken? Dit om tijd vretende procedures te minimaliseren. In de genoemde bijeenkomst is gezegd dat eerst de inbreiding en andere bestemmingen geven aan panden, de voorkeur heeft. Dit boven het zoeken naar nieuwe uitleggebieden. Moeten we niet toch een keer kijken naar een nieuw uitleggebied? Wanneer zijn de genoemde 15 locaties beoordeeld op hun merites, haalbaarheid en op welk moment moet er eventueel wel of niet een start worden gemaakt met de zoektocht naar een nieuw uitleggebied. De toegangswegen naar de gemeente Aalten worden steeds voornameer. Als we over duurzaamheid spreken kunnen we de vraag niet uit de weg gaan waarom er toch weer asfaltstroken gelegd zijn in de Lichtenvoordsestraatweg. Asfalt is in de toekomst, duur afval. Klinkers zijn duurzaam en waardevol. Bijzonder is dat we na november a.s. verder kunnen met allerlei ontwikkelingen en procedures om onze eigen industrie ruimte te gaan bieden op het nieuwe industrieterrein. In Dinxperlo raken de gronden voor industrie ook langzamerhand een beetje op. Heeft het college plannen om hier ook werk van te maken of is de vraag naar gronden aldaar nog te weinig concreet?	

De heer Weevers: Er gebeurt heel veel in het programma Ruimte. Financieel gezien na een piek jaar in 2024 met 23 miljoen aan lasten voor Ruimte. Zelfs als we het hele wensenlijstje erbij pakken sluit de totale begroting nog met een klein overschot. Dat wordt anders als we verder in de toekomst kijken met enkele majeure ruimtelijke ontwikkelingen met forse financiële impact zoals uitbreiding bedrijventerrein, Schaersvoorde, CrossFire en plan Slingepas 't Broock. De fractie van de PP is geen fan van het uitbreiden van het bedrijventerrein en dat is niet alleen vanuit financieel oogpunt. Natuurlijk moet voorkomen worden dat de ontwikkeling tot tekorten voor de gemeente leidt. Het kan niet zo zijn dat deze uitbreiding, per definitie ten goede komt aan slechts enkele bedrijven, ten laste komt van onze inwoners. De fundamentele vraag is of groei en ontwikkeling altijd meer, meer, meer moet betekenen. Met de meeste posten en beschrijvingen zijn wij tevreden of blij. Er zijn ook enkele vraagtekens. Huisvesting aandachtsgroepen. Permanente woningbouw en asielopvang lijkt ons een heel goed idee. RES 2.0. Opwaardering Hagenwind van 30 naar 80 Gb zal nu echt opgepakt moeten worden. Volgens ons alleen haalbaar met financiële participatie van de Aaltense bevolking. Wij hopen dat het college dit in de gesprekken met Hagenwind aan de orde gaat stellen. Over duurzaamheid, klimaatakkoord en Akkoord van Groenlo is ook veel te zeggen. Het doel om in 2025 2% van de woningen te isoleren is niet ambitieus. Kunnen we met een injectie in de vorm van subsidies en voorbeeldprojecten geen versnelling teweegbrengen? T.a.v. het wensenlijstje. Eens met alle voorstellen behalve met het parkeeronderzoek en inrichtingsplan vergroening centrum Aalten. Wanneer voor de uitvoering geen budget gevonden kan worden lijken ons deze onderzoeken weinig zinvol. Graag een reactie van het college.

De heer Hollema: Woningbouw. Er worden veel plannen gemaakt. We hopen dat we snel op een plek zijn waar aannemers de bottleneck zijn. We moeten meters maken met appartementencomplexen. Je kunt geen betaalbare woning hebben met een voor- en achtertuin etc. Kunnen we mantelzorg – pre-mantelzorgwoningen beter uitventen wat de mogelijkheden zijn?

Financiën. 't Broock is een duur, complex plan. Onze zorg is niet eens zozeer het geld maar als het zo complex is dan duurt het langer. Terwijl snelheid prioriteit nummer 1 was. Doen we er genoeg aan om dit project te versimpelen en daarmee te versnellen? Volgende maand gaan we doorpraten over het bedrijventerrein, maar het staat wel op het lijstje. Daar staat een flinke kostenpost onder. De vraag is of je daar nu gemeenschapsgeld naartoe moet brengen. Zeker als je naar de impact kijkt op de meerjarenbegroting met alle projecten die je ook wilt doen. Revitalisatieproject. In het begrotingscafé ook naar gevraagd. Overal in den lande is men bezig met bedrijventerreinen. Dit blijkt alleen maar papierwerk te zijn wat de Omgevingsvisie ingaat. Op dit moment gebeurt er niets mee. Graag wat helderheid. Als we gaan uitbreiden moeten we ook naar bestaand terrein kijken.

Wegen. Aaltenseweg in Dinxperlo. Het belangrijkste wat bewoners daar vinden is snelheidsbeperkende maatregelen. Die gaan we ook invoeren met de afwaardering naar 30 km en daar past ook een goede inrichting bij. Bovenaan stond het vrachtverkeer verminderen. Welke mogelijkheid ziet het college hier? Zijn er mogelijkheden?

Duurzaamheid. Het managementplan ondersteunen we volledig. Transitiewerk, mee aan de slag. Het moet nu echt gebeuren, daar verwachten we creativiteit in. Volgend jaar moeten we een concreet plan hebben. Transitievisie Warmte, in januari 2021 vastgesteld. Te beginnen met 4 wijken. Nu, 4 jaar later, constateren we dat het niet van de grond is gekomen en dat we helemaal opnieuw moeten beginnen met een plan en dat we 2025 geheel gaan besteden om een nieuwe aanpak te bedenken. Dit is teleurstellend. Wat kunt u doen voor € 50.000. Wat voor plan wordt dit dan en zijn de gestelde doelen nog haalbaar of komt dit ook niet van de grond?

De heer Logmans: Voor de CU is huisvesting belangrijk m.n. voor asielzoekers en senioren. De begroting is voor 2025 in orde. Daarna zien we een aantal knelpunten naar voren komen. Deze zijn al genoemd. De fractie van de CU heeft waardering voor de manier waarop één en ander is opgesteld. Heel goed leesbaar. Verkeersveiligheid en beleid. Er is een website opgestart waar burgers kunnen aangeven waar en wat ze als onveilig ervaren en een verandering wensen om de veiligheid te bevorderen. Is dit een effectieve en nuttige manier van communiceren?

De heer Koskamp: De 16 -17 miljoen die uitgetrokken wordt voor het programma Ruimte lijkt ons behapbaar. De fractie van BBB-HMV is het eens met de genoemde punten. De begroting is sluitend voor 2025. We lezen veel nieuwe ontwikkelingen. Nieuwbouwwoningen. Aalten bungelt een beetje onderaan, dit blijft een aandachtspunt. We doen veel, maar blijkbaar nog niet genoeg. Van plannen zoals, Slingepas 't Broock, zien wij er graag meer. Meer ruimte voor bedrijven in Aalten, hier heeft BBB-HMV al langer aandacht voor. Duurzaamheid. RES. TeNNet geeft aan dat er voor 2029 geen ruimte is om het net te vergroten bij Hagenwind. We lezen, en daar zijn wij het mee eens, dat we nu actie moeten ondernemen om daarop voorbereidt te zijn. Geen discussiepunten.

De heer Ebbers: Verkeersveiligheids Audit Winterswijksestraatweg in Bredevoort. Is dit nu wel nodig in dit stadium gezien de afwaardering van de wegen naar 30 km per uur. De fractie van de VVD haakt aan bij de vragen die al genoemd zijn.

De heer Walter: Wonen is voor de fractie van GB een belangrijk punt. De fractie van het CDA is hier al op ingegaan. Gewezen wordt op het plan dat 2025 komt, we zijn veelvuldig geïnformeerd. Bij verduurzaming hebben we een probleem met de netaansluiting. Als we van het gas af moeten hebben we andere mogelijkheden nodig. Dit delen we met anderen in heel Gelderland. Zwemwater, is voor ons ook een belangrijk aandachtspunt. Informeer burgers snel en geef duidelijkheid, voordat het zwemseizoen gaat beginnen. Bij de Aaltenseweg in Dinxperlo vliegen we ver uit de bocht qua financiën. Zijn we in control bij andere plannen voor onderhoud wegen etc.?

Vragen:

- Termijn duidelijkheid over locaties en welke vorm van bouwen.
- Tijdsdruk door COA.
- Artikel in Aalten Actueel voor wekken van begrip bij inwoners over de lange doorlooptijd dat inherent is aan nieuwe plannen.
- Mogelijkheden om langdurige processen te versnellen.
- Vooraf al afspraken met natuur en milieu.
- Kijken naar een nieuw uitleggebied.
- Wanneer zijn de genoemde 15 locaties beoordeeld en op welk moment moet er eventueel een start worden gemaakt met de zoektocht naar een nieuw uitleggebied.
- Waarom toch weer asfaltstroken gelegd in Lichtenvoordsestraatweg.
- Plannen om werk te maken van gronden voor industrie in Dinxperlo of is de vraag aldaar nog te weinig concreet.
- Aan de orde stellen financiële participatie Aaltense bevolking Hagenwind.
- Versnellen isoleren woningen door subsidies en voorbeeldprojecten.
- Geen budget voor uitvoering inrichtingsplan vergroening centrum Aalten, dan zijn onderzoeken weinig zinvol.
- Kunnen we stappen maken met appartementencomplexen.
- Beter uitventen (pre)-mantelzorgwoningen wat de mogelijkheden zijn.
- Doen we genoeg om project 't Broock te versimpelen en daardoor te versnellen.
- Helderheid over revitalisatieprojecten bedrijventerreinen.
- Mogelijkheden voor verminderen vrachtverkeer Aaltenseweg Dinxperlo.
- Zijn gestelde doelen Transitievisie warmte nog haalbaar? Nieuwe aanpak bedenken voor € 50.000, wat voor plan wordt dit dan.
- Website Verkeersveiligheid en beleid effectief en nuttig om te communiceren.
- Zijn we in control bij andere plannen voor onderhoud wegen etc.

Reactie college.

Wethouder Kok: Het huisvestingsplan doelgroepen is heel omvattend. In delen hebben wij u daarover al een aantal keren geïnformeerd. Dat blijven we ook doen. We zijn voornemens om u in de maand november nog een keer bij te praten. Zodat we in januari een soort besluitvorming aan u voor kunnen leggen. Het komt eraan. De vragen die u nu gesteld heeft worden daarin ook beantwoord. U zult positief verrast zijn. Artikel voor begrip over lange doorlooptijden. We hebben al 5 keer een duurzaamheidskatern gehad en willen nu een woningbouwkatern in de Aalten Vooruit plaatsen. Niet alleen om aan te geven waarom plannen soms langer duren, maar ook met welke plannen we al bezig zijn, wat het beleid is van de gemeente en waar we de komende jaren mee aan de slag gaan. Mogelijkheden om langdurige processen te versnellen? Alles wat in ons vermogen ligt doen we om procedures zo kort mogelijk te laten zijn. bv. een vervolgstap plan Slingeplas 't Broock komt eraan. Daar zijn wij ook afhankelijk van anderen. Het Waterschap kan daar het plan maken of breken. Dat vergt nogal wat overleg om te komen tot een plan dat ook gedragen wordt door het Waterschap. Het is het plan met de meeste opgaven. Dat maakt dat het een ingewikkeld plan is. We willen niet de snelheid eruit halen, maar de combinatie van de 4-5 opgaven juist gebruiken om een plan te maken waar we met ons allen wat aan hebben. We hebben niet het idee dat we sneller kunnen dan dat we nu gaan.

De heer Hollema: Wat is de prioriteit? Dat alle onderdelen gehaald worden, en dus het Waterschap heel lang mee moet praten, of snelheid?

Wethouder Kok: Prioriteit is dat we een plan maken dat ook te realiseren is. Gaan we op zoek naar een uitleglocatie in de gemeente Aalten? We zetten nu de focus op inbreiding. Zeer binnenkort komen we ook hier weer met een volgend plan naar buiten. Voor de kwestie van een uitleglocatie is een perfect item nl. de Omgevingsvisie. Daar zijn we nu informatie aan het ophalen bij onze inwoners. Die komt in de besluitvorming, eind 2025. Dat is het moment om daarnaar te gaan kijken. Wij stellen voor om dit dan ook daar te doen. Industrie. Moeten we al opzoek naar uitbreiding van de locatie in Dinxperlo. In het kader van

de RBW hebben we een opgave gekregen. De grootste behoefte ligt in kern Aalten. Op termijn kan er nog weleens wat nodig zijn in Dinxperlo. Ook dat kan meegenomen worden in de Omgevingsvisie. Maar er zijn ook nog wel, na 2030, hectares gereserveerd voor heel de gemeente Aalten. Dus daar wordt wel voorzichtig naar gekeken, maar op dit moment zijn er nog voldoende hectare kavels uit te geven in Dinxperlo.

De heer Assink: We begrijpen dat er gekeken wordt naar de Omgevingsvisie/plan. Loopt dit een beetje parallel met de beoordeling van de 12 tot 15 locaties? Past dit in het tijdsschema van het opstellen van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan?

Wethouder Kok: Voor de zomer 2025 hebben we die locaties die we in beeld brengen uitgewerkt. Kan het, kan het niet, wat vergt het nog, wat moet nog gebeuren, welke aantallen levert het op en hoe draagt het bij aan onze Volkshuisvestelijke opgave? De Omgevingsvisie staat gepland voor Q3 of Q4 van 2025. Voordat daar besluitvorming over plaatsvindt zeg ik toe dat wij in beeld hebben hoe het met de totale opgave in onze hele gemeente gaat maar in het bijzonder Kern Aalten. In het Raadsprogramma staat dat de gemeente bedrijfskavels moet realiseren. Het programma is ook door de fractie van PP ondertekend. Dus enigszins verbaasd dat u nu zegt, het is niet nodig. Geen onderzoek als we niet zeker weten of we geld hebben voor de uitvoering. We hebben een lichte evaluatie gedaan van de centrumvisie plan Aalten. Daar kwam de bezorgdheid uit over hoe om te gaan met parkeren en met groen. Ook onze winkeliers zijn toe aan de vergroening van het centrum. De vraag is op welke manier dit dan zou moeten. Dat willen wij graag onderzoeken en gelijk het goede doen. Daar hebben we in meerjarenperspectief nog niet de middelen voor weggezet. Het wil ook niet zeggen dat wij het allemaal zouden moeten betalen. Eigen bijdrages en anderszins kan hier ook voor gebruikt worden. Wel goed om het onderzoek te gaan doen voor zowel parkeren als groen zodat we inzicht hebben wat het beste past in het centrum en welke oplossingen daarvoor te bedenken zijn.

Bouwen, vooral voor jongeren en appartementen. Stappen zetten en meters maken. Dit zijn we aan het doen. Wij vragen enig geduld om de komende maanden met plannen te komen waar uw wensen in verwerkt zijn. Het komt eraan. Pre-mantelzorgwoningen zullen we betrekken bij het katern over wonen. Dit komt ook weer aan de orde in wonen en zorg, waar we volgend jaar weer extra aandacht aan geven en beleid op gaan vaststellen. Genoemd wordt 1,8 en 1,7 = 3,5 plan Slingeplas. Dat is niet correct. 1,8 is het resultaat van de totale exploitatie, inclusief sportveld verplaatsing en grond. Wat er niet bij zit is de investering voor het gebouw € 80.000. Nu is het totale resultaat - 1,8.

Bedrijventerreinen. De negatieve exploitatie die daarop zit, dat klopt. Het is nu gepresenteerd op basis van de huidige cijfers. Het meest negatieve element dat erin zit is, rente. We moeten eerder gaan realiseren voordat we daadwerkelijk kunnen uitgeven. Nu komen we € 800.000 te kort maar bij de vaststelling van het bestemmingsplan met de grondprijzen kan het zomaar anders zijn. Dan kun je er ook nog voor kiezen om een sluitende exploitatie te begroten.

De heer Walter: Voor de wijk Beggelder in Dinxperlo is april 2026 aangegeven. Staat u daar nog voor of gaat u versnellen.

Wethouder Kok: We gaan nu bezig met de stedenbouwkundige planning en het staat nog steeds in de planning dat in 2026 gestart kan worden.

Wethouder Te Lindert: Visie op Zwemwater. Afgelopen week zijn we begonnen met het uitzetten van de vragenlijst. Daar wordt volop op gereageerd. Hierover houden we u op de hoogte.

De heer Walter: Het onderzoek naar Pfas is gaande. Dit zou in maart 2025 zijn. Voordat het dan bekend is zit je al in april/mei en is het seizoen al bijna gaande. Probeer de snelheid op te voeren zodat je voor het seizoen duidelijkheid hebt of er gezwommen kan worden of niet.

Wethouder Te Lindert: Zeker. Zo snel als mogelijk komen we daarmee.

De heer Hollema: Ook al zou dit in januari bekend zijn, dan is het toch niet opgelost voor het zwemseizoen?

Wethouder Te Lindert: Wij hebben nog geen uitslagen van het onderzoek gezien. We willen het zo snel mogelijk.

Wethouder Groters: Het gebruik van asfaltstroken heeft te maken met het fietscomfort. Asfalt wordt gemaakt van freesafval, dan gebruiken we het asfalt weer.

De heer Assink: Het geeft een onrustig beeld. Bij de kruisingen wordt wel weer door geklinkerd. Klinkers zijn veel duurzamer en deze kun je er ook netjes inleggen.

Wethouder Groters: Juist om duidelijk te maken wat voor de fietser is een ander soort bestrating.

De heer Walter: Bij de Admiraal de Ruyterstraat is asfalt gebruikt gemaakt van olifantsgras. Is het asfalt nu wel duurzaam of niet?

Wethouder Groters: Asfalt is zeker duurzaam.

RES 2.0 Hagenwind. Het plan MeR heeft wat vertraging opgelopen. Dit wordt op zijn vroegst begin 2025 dat we dit ontvangen. Daarna gaan we aan de slag met 2.0 en daarna gaan we het Uitnodigingskader Zon- en Wind aanpassen en de gesprekken met Hagenwind voeren. En dan zullen we zeker ook de financiële participatie meenemen. We hadden wat sneller gewild, maar helaas lukt dit niet. Het isoleren van woningen. We moeten natuurvriendelijk isoleren en helaas mogen we niet meer isoleren. Daarvoor moeten we eerste een SNP maken en alle voorzieningen treffen. We mogen die 2% doen, willen we meer dan worden we op onze vingers getikt. We zijn met de provincie in gesprek om wat meer te doen dan die 2%. Revitalisering van de bedrijventerreinen. We zijn bezig een inventarisatie te doen naar het energie potentieel. Na een wat stoeve start doen toch heel veel bedrijven mee. Begin december willen we een avond presenteren waar we de resultaten presenteren aan de ondernemers. We hopen dat er dan ondernemers zijn die dingen samen willen doen. Hopelijk gaan we het dan ook opstarten. Mochten we de uitvoering opstarten dan gaan we ook kijken of we de andere opgaves mee kunnen nemen.

De heer Hollema: Is er nu een concreet vervolgproject of is dit alleen input voor de Omgevingsvisie.

Wethouder Groters: Het plan is één van de bouwstenen voor de Omgevingsvisie. Vervolgens gaan we kijken wat er dan per plan op het industrieterrein moet gebeuren. Maar dat is pas de volgende stap.

Aaltenseweg. Vrachtverkeer valt onder bestemmingsverkeer. Uitgerekend is dat er 2% vrachtverkeer is, terwijl 12% de norm is. Dus we zitten daar ruim onder. We zijn met Bocholt in gesprek voor de adviesroute. Zouden we de weg afsluiten voor vrachtverkeer dan gaat alles via Bocholt en daar is Bocholt niet blij mee. Transitievisie Warmte. Het pilot-project in Dinxperlo was primair om te vragen of de buurt mee zou willen doen zodat initiatieven zouden ontstaan die wij als gemeente konden ondersteunen. Dit is een werkwijze waar ook andere gemeenten mee gestart zijn. Dit werkt niet. We gaan het nu op een andere manier doen. Een grotere rol voor de gemeente en met regionale adviseurs.

De heer Hollema: 2021- visie vastgesteld. 2022 – beginnen met Dinxperlo. Er zijn 2 bijeenkomsten geweest en in 2024 komen we tot de conclusie dat het niet werkt. Wat is er in die tussentijd gebeurd en had die conclusie niet in 2023 getrokken kunnen worden. Dan hadden we nu al een nieuwe aanpak gehad.

Wethouder Groters: Initiatieven van onderaf is helaas niet gelukt. We zullen een veel grotere rol als gemeente moeten spelen.

De heer Hollema: U gaat nu over de tijdlijn heen. Er is een gat van 2022-2024, wat is er in die tussentijd gebeurd.

Wethouder Groters: Het heeft inderdaad lang geduurd. Bij de evaluatie hadden we eigenlijk gelijk de nieuwe werkwijze willen presenteren. Daar ligt het wat lastiger. Alle huidige belemmeringen die er zijn -bv. de netcongestie - hebben ervoor gezorgd dat er niet een kant en klare oplossing is.

Verkeersveiligheid. De website was zeker niet ons enige kanaal. We hebben ook op beide markten gestaan in Aalten en Dinxperlo en er is een meedenkavond georganiseerd. Met die verkregen informatie hebben we wel een aardig beeld gekregen wat er leeft m.b.t. de verkeersveiligheid. Verkeersaudit

Winterswijksestraatweg in Bredevoort. We willen toch eerst die audit doen om te kijken wat daar de mogelijke oplossingen zijn. De afwaardering van 50 naar 30 staat niet op de rit. Er zijn daar nu geen werkzaamheden gepland. We kijken eerst naar de oplossingen om hem verkeersveilig te maken en t.z.t. komen we dan terug naar de raad. In control met de andere plannen. Ja, dat zijn we. De Aaltenseweg was de eerste reconstructie waar we geconfronteerd werden met een enorme inflatie. Hele hoge materiaal- en personeelskosten. Daarnaast heeft het gebrek aan personeel bij de aannemer ook nog prijsverhogend gewerkt. We hebben alle ramingen van de projecten kritisch bekeken en aangepast. In de Najaarsnota zult u zien dat bij de werken die we nu hebben afgesloten dat de één wat meer heeft opgebracht en de ander iets meer gekost heeft, maar redelijk in lijn is met wat begroot is.

De heer Walter: De financiële aderlating voor de Aaltenseweg is voorlopig eenmalig? Antwoord: Ja.

De heer Assink: Op pagina 72 staat dat voor 2026 voor € 8,04 miljoen geïnvesteerd gaat worden. Dat is het prijspeil van enkele maanden geleden. Als we dit hadden uitgevoerd dan waren we € 8,04 miljoen kwijt geweest zonder verrassingen? Antwoord: Ja.

Tweede termijn.

Discussiepunt versnelling isolering van woningen.

De heer Weevers: Wij begrijpen de problemen die er nu liggen. Het gaat allemaal te traag. Maar voor 2025 moeten we misschien die 2% maar accepteren. Maar voor volgende jaren is er wel degelijk een flinke versnelling nodig. Dit zullen we zeker aan de orde stellen als dit punt aan de orde komt. Voor nu geen verdere discussie.

Discussiepunt het parkeeronderzoek

De heer Weevers: Wij zijn blij dat de ondernemers de wens tot vergroening hebben van het centrum. We hebben ook wel ideeën over parkeren, met name voor fietsen. Wij zijn blij dat voor de financiering van het

plan ook gezocht wordt naar mogelijkheden van derden daarbij. Als dat wordt meegenomen in het onderzoek dan gaat de fractie van de PP akkoord en hoeven we hier nu niet verder over te praten.

Discussiepunt revitalisatie bedrijventerreinen

De heer Hollema: Dit kunnen we beter volgende maand meenemen. Wat gaan we met de rest doen en kunnen we dit niet slim combineren. Dus laten we dit volgende maand oppakken.

Discussiepunt 't Broock

De heer Hollema: Dit punt laten we voor nu maar even gaan.

Conclusie.

De voorzitter concludeert dat er geen toezeggingen zijn gedaan en dat de programmabegroting 2025 enz. voor het onderdeel Ruimte door kan naar de gemeenteraadsvergadering van 5 november 2024.

Onderdeel 2: Programma 3 Bedrijfsvoering en algemene aspecten van de Programmabegroting 2025 en eerste begrotingswijziging 2025 enz. (w.o. ICT, gebouwenbeheer; burgerzaken)

Eerste termijn.

De heer Walter: Wij kunnen ons vinden in de bedrijfsvoering zoals die hier plaatsvindt. Er zijn veel problemen die getackeld worden met name op het ICT-gebied. Hybride werkplekken. Hebben we wel zo veel ruimte nodig als gemeente? Kunnen we niet wat locaties betreft minderen zodat we aan gebouwen wat minder geld kwijt zijn? Verder geen op- en aanmerkingen. Chapeau voor de wijze waarop de huidige bedrijfsvoering plaatsvindt.

De heer Ebbers: Voor de begroting 2025 geen op- of aanmerkingen, ziet er mooi uit. Als we kijken naar de meerjarenbegroting zien we een post opgenomen voor duurzaam en vitaal woon-werkverkeer van € 200.000 structureel. Dit vinden we nogal een flink bedrag. Hebben we wel zoveel geld hiervoor nodig? Wat gaan we voor dat geld doen en terugkrijgen? Hebben wij al die ruimte nog wel nodig of gaan we een positief resultaat draaien als we ruimte afstoten?

De heer Elferink: Dank voor het heldere stuk en de extra uitwerking. Dit geeft een beter totaalbeeld dan voorheen. Over het ravijnjaar zijn wij van mening dat daar niet al te spannend over gedaan moet worden. Wel zien we dat er veel geld gaat naar onderzoeken en zaken waaraan de burger niet direct wat heeft. Ook zien we opnieuw de te maken uren stijgen met 8.000 uur per jaar terwijl er toch flink wordt geïnvesteerd in automatisering en procesoptimalisatie. Ook is men bezig met strategische personeelsplanning in verband met vergrijzing. De fractie van BBB-HMV is van mening dat al deze investeringen en plannen zouden moeten leiden tot een vermindering van 8.000 uur. Waarom leiden deze investeringen niet tot een verlaging van het aantal uren? Waarom lezen we niet in de ontwikkeling met de financiële consequenties 2025 de optie terug om ook vanuit financieel oogpunt te kijken naar strategische personeelsplanning. Dit is vanuit 2 punten noodzakelijk, vanuit financieel oogpunt en vergrijzingsoogpunt. Dan lezen we dat er een nieuwe geluidsinstallatie moet komen. Waarom is dit zo duur, zijn er geen goedkopere alternatieven? We lezen dat het college wil investeren in duurzaam en vitaal woon-werkverkeer. Echter de onderbouwing waarom dit € 200.000 moet kosten, ontbreekt. Dan het onderzoek naar optimale interne huisvesting. Dit juichen we toe. Er mag geen vierkante meter onbenut worden gelaten. Onze boodschap is wel de plan- en onderzoekskosten goed in de gaten te houden.

De heer Logmans: De fractie van de CU kan zich vinden hoe de organisatie omgaat met alle aspecten van het werk dat de gemeente te doen heeft. Ook van ons chapeau. Wij zijn tevreden en hebben geen vragen of discussiepunten.

De heer Van der Graaff: Pag. 28. Onderhoud en verduurzaming gemeentelijke gebouwen. De DMJOP-plannen t.a.v. alle gemeentelijke gebouwen. De financiële consequenties staan niet genoemd in de uitwerking. Kan daar een toelichting op komen? Die zouden we graag willen hebben voor alle gemeentelijke gebouwen, niet zijnde de onderwijs gebouwen. En met name het uitstel verduurzaming gemeentelijke gebouwen. Als we kijken naar Atlantic die wil graag verduurzamen. Hoe zit dat? Grensgemeente. Er staat dat er mogelijk een extra inzet is op een tweede balie. Hoe regelen we dan de capaciteit en uit welke middelen zouden we die dan gaan betalen.

Datalab-GO. Hoe gaan wij als gemeente zelf meer data gericht werken? Er staat op pag. 35 dat we dit in diverse projecten en producten willen gaan doen. Kunt u voorbeelden geven? Dan de Wet Open Overheid. We moeten als gemeente proactief gaan publiceren. Hoe gaan we die impact in onze organisatie inbedden? Dit vraagt om een informatieavond en later een klankbordgroep.

De heer Bauhuis: De fractie van de PP is tevreden over de huidige bedrijfsvoering. Voor het komende jaar ziet het er financieel nog goed uit. We hadden graag gezien dat er meer gedaan was aan de verduurzaming

van de eigen gebouwen. Bij duurzaam woon-werkverkeer wordt een bedrag genoemd. Opgemerkt wordt dat hier het hybride werken niet in genoemd wordt terwijl dit heel verduurzamend werkt. Vrijmaken ruimte in gebouwen. Financiële impact is afhankelijk van het schetsontwerp. Het schetsontwerp wordt toch gestuurd op een goede kostenverhouding. Zit dit in de opdracht van het schetsontwerp?

De heer Polman: Aalten is grensgemeente geworden. Complimenten aan de organisatie dat dit gelukt is.

Vragen:

- Hebben we als gemeente wel zoveel ruimte nodig in relatie met de hybride werkplekken.
- Is € 200.000 nodig voor duurzaam werkverkeer.
- Waarom leiden de investeringen niet tot een verlaging van het aantal uren.
- Waarom lezen we niet terug in de financiële consequenties dat er ook vanuit financieel oogpunt gekeken moet worden naar strategische personeelsplanning.
- Goedkopere alternatieven voor een nieuwe geluidsinstallatie.
- Financiële consequenties van onderhoud en verduurzaming gemeentelijke gebouwen staan niet in de uitwerking.
- Verduurzamen gebouw Atlantic.
- Hoe regelen we de capaciteit en uit welke middelen wordt een eventuele realisatie van een tweede balie betaald.
- Voorbeelden van datagericht werken binnen de gemeente.
- Hoe gaan we als gemeente om met de impact van de WOO en kan er een informatieavond worden gegeven en later een klankbordgroep worden ingesteld.
- Hybride werken wordt niet genoemd in bedrag duurzaam woon-werkverkeer.
- Zit er een goede kostenverhouding in de opdracht van het schetsontwerp.

Reactie college.

Wethouder Te Lindert: Hybride werken. Dit heeft zeker onze aandacht. Hoe gaan we met onze ruimtes en huisvesting om. Dit wordt in het plan meegenomen en uiteraard nemen we daar ook de kosten in mee en gaan we kijken hoe die kosten zich dan verhouden. Geluidsinstallatie. € 38.000, heel veel geld. Het is breder dan alleen geluid. Er kan dan ook worden uitgezonden vanuit de raadzaal en zaal Lintelo. Het is ook een mobiel systeem.

DMJOP. We nemen de verduurzaming mee met al onze gemeentelijke gebouwen. De verwachting is dat we in Q1 2025 daarmee naar de raad komen, met ook in beeld welke opdrachten, mogelijkheden en subsidiemogelijkheden er liggen. Inclusief Atlantic.

Datalab GO. De evaluatie is afgerond. Die evaluatie zal ook met de raad gedeeld gaan worden.

WOO. Een aantal weken geleden hebben we gesproken met een afgezant van de VNG. Afsproken is dat er een informatieavond komt over de Wet Open Overheid. Bewustwording is een belangrijke factor en daar werken we aan.

Burgemeester Stapelkamp: Opgemerkt wordt dat voor het eerst met het lijstje van wensen en ambities wordt gewerkt. Door het college is niet alles al besloten en dat volgend jaar alles op dezelfde manier en met dezelfde bedragen wordt overgenomen. Dit is volgend jaar voor deze onderwerpen echt nog wel een nieuwe ronde, nieuwe kansen.

In de begroting staat rond het thema mobiliteit dat er vanuit het Klimaatakkoord een verplichting is om onze uitstoot voor het woon-werkverkeer naar beneden te brengen. Dan moet je mensen gaan verleiden tot duurzamer gedrag. Dat zit daar o.a. in. Over dat pakket zelf hebben we intern nog wel de nodige discussie over. Ook wij vinden dit een groot bedrag. Dit is nog geen gelopen race en dit moeten we nog verder uitwerken. Er is een verplichting die mag je nu nog min of meer vrijblijvend invullen, maar als je niet voldoet aan die verplichting dan kunnen er maatregelen opgelegd worden. Volgend jaar gaan wij u hier verder over informeren.

Verlagen aantal uren. Wij hebben een fors wensenpakket en zijn zeer ambitieus en daarnaast krijgen we extra taken en werk. Het aantal uren is niet bepalend. Als u vindt dat er minder mensen hier moeten gaan werken dan moet u ook zeggen welke taken we dan niet meer gaan doen.

De heer Elferink: Er wordt geïnvesteerd in automatisering en procesoptimalisatie. De verwachting daarbij is dat daardoor ook uren worden bespaard. En dat zien wij niet terug.

Burgemeester Stapelkamp: We hebben niet het idee dat wij hier te weinig werk hebben. Zo direct is dit verband niet te leggen.

Grensgemeente. Per 1 oktober is er in principe al een tweede balie. Het loopt storm. Het is een nieuw product, een nieuwe vraag. Mensen moeten nog wel bijgeschoold worden. We verdienen hier ook nog wel wat geld aan. We zijn goedkoop in onze kosten. Dit werkt door op de vergoeding die we vergoed krijgen.

De heer Walter: Kunnen we de lasten nog lager krijgen door nog minder huisvesting door het hybride werken?

Burgemeester Stapelkamp: We kunnen nog lager als we nog een paar m2 afstoten.

De heer Van der Graaff: Hoe regelen we de capaciteit en uit welke middelen betalen we die? Zit hier een verdienmodel achter?

Burgemeester Stapelkamp: Je moet leges betalen en die mogen maximaal 100% zijn. Maar hier wordt de prijs door de Regering bepaald. En als wij daar als kostprijs onder zitten dan houden we over.

De heer Polman: Waar hebben we het dan over? Graag iets mee duiding.

Burgemeester Stapelkamp: Het zou zo maar kunnen dat we er wel € 10 per paspoort aan overhouden. Wij zijn hiervoor mensen aan het werven, dan wel bijscholen, intern.

Conclusie.

De voorzitter concludeert dat de volgende toezeggingen zijn gedaan:

- Q1 2025 raad informeren over verduurzaming gemeentelijke gebouwen
- Informatieavond over Wet Openbare Overheid.
- Raad informeren over evaluatie DataLab Go

Voorst concludeert de voorzitter dat de begroting 2025 enz. voor wat betreft het programma bedrijfsvoering door kan naar de gemeenteraadsvergadering van 5 november 2024.

Onderdeel 3: Paragrafen behorende bij de Programmabegroting 2025 en eerste begrotingswijziging 2025 enz. m.u.v. Laborijn en GGD	
--	--

Eerste termijn.

De heer Polman: Het weerstandsvermogen is goed. De nieuwe opzet is heel duidelijk. Lastig punt blijft de volledigheid van de risico's. Lokale heffingen. De OZB-opbrengst stijgt met 2,2%. Dit komt met name doordat de woningwaarde stijgt. Aalten is nog steeds een goedkope gemeente. We zijn blij dat het afschaffen van de hondenbelasting consequent wordt uitgewerkt.

De heer Bauhuis: Het stuk zit goed in elkaar, is helder. We lezen dat we reserves ook kunnen gebruiken voor structureel, maar dat we als Aalten daar niet voor kiezen. Dit lijkt ons prima. Deze reserves zijn er niet voor niets. We hebben een sluitende begroting. Geen vragen of discussiepunten.

De heer Van der Graaff: Geen vragen of discussiepunten op de Paragrafen.

De heer Logmans geeft aan nog een paar vragen te hebben, maar voor een antwoord hierop even langs het gemeentekantoor te zullen gaan. Geen discussiepunten.

De heer Koskamp: Duidelijk beschreven waar één en ander naar toegaat. Het tarief van de toeristenbelasting gaat omhoog. Wel terecht, had nog wel iets hoger gekund. OZB-stijging is te verklaren. Afvalstoffenheffing is fors gestegen met 28%. Dit komt doordat we een voorziening hadden. Was dit niet te verwachten dat deze voorziening een keer leeg zou zijn? Hadden we ons daar niet op kunnen voorbereiden? Jaarlijks € 560.000 voor vervanging verlichting. Graag een toelichting. Geen discussiepunten.

De heer Ebbers: Met een verlaging van het OZB-tarief stem je de VVD altijd tevreden. Geen vragen of discussiepunten.

De heer Walter: De fractie van GB is voor 100% dekking van de begraafrechten. Dit is nu 79%. De verbonden partijen is een hele container vol, waar we allemaal mee te maken hebben. We zien daar wel het gemiddelde naar beneden gaan, het ratiovermogen. Bijna voor alle partijen. We kunnen onze borst nat maken dat we t.z.t. hier extra moeten gaan bijlappen. Laten we hopen dat we daar in de toekomst – zeker met de VNOG - toch wat van verschoond blijven.

Vragen:

- Voorziening afvalstoffenheffing nu leeg. Was dit niet te verwachten en hadden we ons daar niet op kunnen voorbereiden.

Reactie college.

Wethouder Kok: Hadden we niet kunnen anticiperen op het afvaltarief? Ja, dat hebben we ook gedaan. De afgelopen jaren hebben we steeds inzicht gegeven hoe hoog de voorziening nog is. De laatste jaren was al duidelijk dat er een keer een eind kwam aan die voorziening. Vorig jaar was de laatste keer, van daar dat het tarief nu gestegen is omdat geen gebruik meer kan worden gemaakt van de gelden uit die voorziening.

Burgemeester Stapelkamp: Er is in kaart gebracht hoeveel Co2 uitstoot wij hebben met ons personeel. De conclusie was dat wij te veel hebben en dat wij onze Co2 productie naar beneden moeten brengen om in lijn te zijn met het klimaatakkoord.

Wethouder Groters: In centrumplan Dinxperlo komt 100% meer bomen en 200% meer groen.

De heer Logmans: De vraag was specifiek voor Aalten.

Wethouder Groters: Er is een vraag gesteld over de openbare verlichting. Op 28 mei heeft de raad het nieuwe beleidsplan goedgekeurd waarin deze bedragen stonden.

Tweede termijn.

Discussiepunt 100% kostendekkendheid begraafkosten.

De heer Walter: Wij hebben de begraafkosten altijd kostendekkend willen hebben. Lange tijd is dit in Dinxperlo het geval geweest en op het Aaltense deel was dit niet. De fractie van GB vindt dat dit in evenredigheid moeten worden doorgetrokken. Dus een algemene kostendekkendheid op begraven.

De heer Bauhuis: Wel een terechte vraag. Het dekkingspercentage is heel erg gebonden aan het visieplan voor begraafplaatsen. Spreker stelt voor dit punt t.z.t. bij de behandeling van het voorstel toekomst bestendige begraafplaatsen mee te nemen.

Conclusie.

De voorzitter concludeert dat de programmabegroting 2025 enz. voor wat betreft de paragrafen door kan naar de gemeenteraadsvergadering van 5 november 2024.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van Aalten in de openbare vergadering van 5 november 2024.

M.A.J.B. Fiering
raadsgriffier

mr. A.B. Stapelkamp
voorzitter